



Naleving CITES-wetgeving in beeld, factsheet juni 2008

1. Inleiding

Binnenkort wordt de Nalevingsstrategie Natuurwetgeving ondertekend door alle handhavingspartners. De nalevingsstrategie is het resultaat van het Project Programmatisch Handhaven. De strategie is erop gericht om op rationele wijze te komen tot een zo efficiënt mogelijke inzet van de handhavingscapaciteit van alle betrokken handhavingsdiensten om op die manier de naleving te vergroten. Een belangrijk element van dit convenant is het verbeteren van de samenwerking tussen de verschillende handhavingspartners (LNV, provincies, OM, politie, douane). Ter uitwerking van de algemene nalevingsstrategie is specifiek voor het terrein van CITES een Interventiestrategie CITES opgesteld.

In deze bijlage wordt inzicht gegeven in de stand van naleving van de CITES-wetgeving op dit moment (juni 2008). Dit factsheet is opgesteld met als doel om de Tweede Kamer en belanghebbenden bij de uitvoering van de CITES-wetgeving een momentopname te geven van de huidige uitvoering en handhaving van de CITES-wetgeving.¹ Transparantie is daarbij het uitgangspunt.

2. Regelgeving

De CITES Interventiestrategie is van toepassing op:

- Flora- en faunawet

Van belang zijn tevens:

- Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten van 3 maart 1973, Conventie van Washington, ook wel CITES-verdrag genaamd. Deze overeenkomst, beoogt de internationale handel in soorten te reguleren. Ter uitvoering van de Conventie van Washington zijn twee Europese Verordeningen tot stand gebracht;
- Verordening (EG), nr. 338/97 van de Raad van de Europese Unie van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer, de basisverordening;
- Verordening (EG) nr. 865/2006 van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 4 mei 2006, houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer.

¹ Deze factsheet geeft zo goed mogelijk de stand van de kennis in juni 2008 weer. Niet geheel valt uit te sluiten dat de gegevens onjuistheden of onvolledigheden bevatten.

3. Taken en verantwoordelijkheden van de betrokken overheidsinstanties

Bij de uitvoering en handhaving van de CITES-wetgeving zijn verschillende diensten betrokken:

- Algemene Inspectie Dienst
- Dienst Regelingen (inclusief het CITES Bureau)
- Politie
- Openbaar Ministerie (Functioneel Parket)
- Belastingdienst/Douane

Algemene Inspectie Dienst

De Algemene Inspectiedienst (AID) houdt toezicht op de naleving van regelgeving die onder de verantwoordelijkheid valt van de minister van LNV en is tevens belast met de opsporing van overtredingen van deze regelgeving. Het Dienstonderdeel Opsporing (DO) van de AID is belast met de opsporing van middelzware en zware criminaliteit op het terrein van onder andere de natuurwetgeving. Bij het Dienstonderdeel Opsporing wordt alle informatie verzameld over die criminaliteit (Infodesk). Daarnaast adviseert de AID regelgevers, beleidsmakers en beleidsuitvoerende instanties over de controleerbaarheid en de handhaving van beleid en regelgeving.

De komende jaren is het handhavingsbeleid er mede op gericht om de inzet van alternatieve handhavingsinstrumenten meer dan tot op heden te benutten. Daarbij wordt naleving centraal gesteld. Daardoor wordt naast toezicht en opsporing het instrument van communicatie meer centraal gesteld. Ook zal er na strafrechtelijke interventie meer aandacht moeten uitgaan naar de fraudegevoeligheid van wet- en regelgeving. Het begrip regelnaleving staat centraal in de activiteiten van de AID; naast controle en opsporing draagt ook handhavingscommunicatie daartoe bij. De inspecties vormen door hun controles de ogen en oren in het veld, vergaren informatie en hebben zicht op trends en ontwikkelingen. Dit vindt plaats vanuit de gedachte 'toezicht uit vertrouwen'. De rol van de AID Groendesk is hierbij niet louter die van meldpunt maar in de toekomst ook die van een soort werkvoorbereider: analyse en selectie vooraf en vergaring en vertaling van verkregen data achteraf (monitoring c.q. nalevingmetingen).

In de opsporing de komende jaren ligt de nadruk op een risico- en effectgerichte handhaving. Kernwoorden daarbij zijn actueel, zichtbaar en herkenbaar. Hierbij dienen bestuursrecht en strafrecht in een permanente wisselwerking met de andere toezichthouders en handhavingpartners (o.a. Douane en politie) te worden ingezet.

Dienst Regelingen (inclusief het CITES Bureau)

Elk land dat zich bij het CITES-verdrag heeft aangesloten, is verplicht om een Management Autoriteit (MA) en een Wetenschappelijke Autoriteit (SA) in te stellen. Deze houden zich bezig met het geven van richting (beleid) en advies, en uitvoering van het verdrag. De CITES Management

Autoriteit is opgesplitst in een afdeling beleid (LNV/Directie Natuur) en een afdeling vergunningen en bestuursrechtelijke handhaving (het CITES bureau bij DR). Het CITES-bureau is verantwoordelijk voor de afgifte van de verschillende CITES-documenten. In voorkomende gevallen moet het CITES-bureau verplicht advies inwinnen bij de Wetenschappelijke Autoriteit. Daarnaast is het CITES Bureau verantwoordelijk voor de Bestuurlijke handhaving van de CITES-wetgeving.

Één van de doelstellingen van DR is om het 'spontaan' nalevingsniveau van de CITES-wetgeving te verhogen. Dit wordt bereikt door onder andere voorlichting, samenwerking met toezichthouders, ontwikkeling van praktijkgericht uitvoeringsbeleid, afstemming met koepelorganisaties en interne kennisborging.

Bij de afhandeling van vergunningaanvragen worden tevens signalen opgepikt van mogelijke (bewuste dan wel onbewuste) overtredingen. DR deelt deze informatie met de Groendesk teneinde te voorkomen dat vergunningen ten onrechte worden verstrekt. De informatie-ontsluiting op dossierniveau en het beschikbaar zijn van gegevens met betrekking tot het nalevingsgedrag van doelgroepen zijn essentieel. Bestuursrechtelijke handhaving vormt een speerpunt voor het beleid voor de komende periode. In dit kader wordt op reguliere basis overlegd tussen bestuurs- en strafrechtelijke handhavingpartners, met name met het Functioneel Parket (OM). Dit met als doel om in samenwerking en op basis van duidelijke afspraken over rolverdeling het handavingsregime vorm te geven.

Daarnaast is de Dienst Regelingen verantwoordelijk voor het uitvoeren van de regeling In Beslaggenomen Goederen (IBG). Een deel van de opslag en opvang van dier- en plantensoorten (en producten hiervan) vindt plaats op basis van de CITES-wetgeving.

Politie

De politie houdt zich bezig met de handhaving van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. De Politie wil samen met het Functioneel parket en andere partners in de milieuketen meer zicht en greep krijgen op de serieuze vormen van milieucriminaliteit. De politie werkt vanuit het concept van de informatiegestuurde politie (IGP) met informatie die ook beschikbaar komt vanuit het bestuurlijk toezicht, de in de milieuwethandhaving werkzame buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) en de bijzondere opsporingsdiensten voor milieuwethandhaving.

Binnen de politieregio's zijn de handhavingstaken op het gebied van de milieu- en natuurhandhaving ondergebracht in regionale milieuteams (RMT's). Daarnaast bestaan er zes interregionale milieuteams (IMT's). Bij de dienst nationale recherche-informatie van het KLPD (DNRI) bestaat een afdeling met het taakveld milieu. Deze afdeling verzorgt op landelijk niveau strategische en tactische analyses en risico inventarisaties die als input dienen voor de Boven Regionale recherche, waar de IMT's deel van uit maken.

De RMT's verrichten opsporingsonderzoeken naar middelzware milieucriminaliteit, waar nodig, middels een ketengerichte integrale aanpak. De IMT's doen dit voor zware milieucriminaliteit.



Openbaar Ministerie

Het Functioneel Parket is verantwoordelijk voor de vervolging van fraude- en milieucriminaliteit. Functioneel Parket (OM) formuleert het handhavingsbeleid samen met LNV en geeft leiding aan strafrechtelijke onderzoeken (procesmonopolie). Het Functioneel Parket voert het gezag over alle bij de strafrechtelijke milieuhandhaving betrokken opsporingsinstanties.

In het streven naar een zo effectief mogelijk vervolgingsbeleid op het gebied van CITES-wetgeving onderhoudt het FP contacten en werkt zij samen met alle betrokken overheidsdiensten. Op het terrein van CITES wordt vanwege de internationale dimensie van de problematiek groot belang gehecht aan samenwerking en informatie-uitwisseling met buitenlandse handhavingspartners, zowel in het kader van strafrechtelijke onderzoeken als op het gebied van beleid.

Belastingdienst/Douane

Het is de taak van de Douane om te controleren of beschermde inheemse en uitheemse dier- en plantensoorten (en producten hiervan) die binnen of buiten het grondgebied van de Europese Gemeenschap worden gebracht:

- zijn voorzien van de voorgeschreven ontheffingen;
- zijn vrijgesteld van het overleggen van een ontheffing (reizigersvrijstelling).

De Douane voert deze activiteiten uit binnen het kader van de aan haar opgedragen kerntaken en met inachtneming van de handhavingsvisie die voor de Belastingdienst/Douane is ontwikkeld. De controles die de douane instelt op goederenzendingen zijn voor een deel gebaseerd op specifiek veronderstelde risico's op het gebied van de Flora- en faunawetgeving. Voor een ander deel wordt het toezicht op de naleving van deze wetgeving meegenomen als "oor en oogfunctie" tijdens toezichtactiviteiten die om andere redenen worden ingesteld (m.n. steekproeven en geïntegreerde controles). De Douane werkt op basis van risicoanalyse.

Het Douane Informatiecentrum coördineert het proces van risicoanalyse en controleselectie. LNV (directie Natuur, DR, de AID) en de politie leveren de voor de risicoanalyse benodigde informatie. De noodzaak van een risicoanalyse wordt in overleg met deze partners bepaald. In de Risico Database Douane kunnen medewerkers van de douane hun risicosignalen op het gebied van flora en fauna plaatsen. Waarna middels een "quickscan" of uitgebreide risicoanalyse het meest efficiënte handhavingsmiddel wordt vastgesteld.

Handhavingsafspraken tussen Douane en LNV worden jaarlijks vastgelegd in een handhavingsplan Flora- en faunawet. De Douane beschikt over speciaal opgeleide CITES-vraagbaken en veel kennis en informatie van goederen en internationale logistieke dienstverlening. Om deze reden vervult de Douane een coördinerende rol bij toezicht in samenwerkingsverband.

4. Programmatisch Handhaven

De Nalevingsstrategie Natuurwetgeving is het resultaat van het project Programmatisch Handhaven zoals dat eind 2006 is begonnen. Programmatisch handhaven is een planmatige methode, waarbij handhavings- en nalevingsinstrumenten zo effectief mogelijk worden ingezet. Het is gericht op de bevordering van naleving en het zo optimaal mogelijk beheersen van de risico's van niet-naleving. Onder handhaven wordt in dit kader verstaan 'alle activiteiten die de naleving van regelgeving bevorderen'. Het gaat hierbij dus niet alleen om sactionering achteraf maar ook om het voorkomen van overtredingen door middel van bijvoorbeeld voorlichting en communicatie. Programmatisch handhaven heeft als kenmerk dat het cyclisch is. Dat wil zeggen dat het een continu leerproces is dat als zodanig nooit af is.

Belangrijke stappen in programmatisch handhaven zijn:

- de risicoanalyse en prioritering: het doel van de risicoanalyse is het verkrijgen van een overzicht van de negatieve effecten die het gevolg kunnen zijn van niet-naleving, alsmede de ernst en het voorkomen van de risico's teneinde een basis te leggen voor de prioriteitstelling.
- Het opstellen van een interventiestrategie: In deze stap worden de prioriteiten vertaald naar concrete inspanningen (interventies) die nodig zijn om te kunnen voldoen aan de visie en ambitie. De Interventiestrategie CITES is het resultaat van deze stap.

5. Uitvoering

Nieuwe aanvragen

CITES-aanvragen:

	2007	2008*
CITES (Aanvragen om vergunningen en EG-certificaten)	8600	2800
FFW-Bezitsontheffingen (nieuwe aanvragen en mutaties)	321	66

*Aantallen in 2008 tot 1 juni 2008

Toelichting:

Het aantal aanvragen voor vergunningen en EG-certificaten CITES groeit gestaag. De verdeling van aanvragen per jaar kent een seizoensgebonden golfbeweging. In de zomermaanden worden bijvoorbeeld veel aanvragen met betrekking tot bloembollen ingediend.

Ruim 75% van de CITES-aanvragen worden binnen de 4-weken-termijn afgerond (deze termijn is vastgesteld in de Basisverordening). De gemiddelde doorlooptijd voor CITES-aanvragen is 24 dagen. Aanvragen waarbij DR nog ontbrekende informatie moet opvragen bij de aanvrager hebben een gemiddelde doorlooptijd van 31 dagen.

Aanvragen die ter advies voorgelegd moeten worden bij de Wetenschappelijke Autoriteit CITES (SA) zijn niet gehouden aan de 4-weken-termijn. De doorlooptijd van deze aanvragen kan momenteel wegens achterstand bij de SA oplopen tot ongeveer 90 dagen. Naar verwachting zal, zodra achterstand is weggewerkt bij de SA, deze doorlooptijd korter worden.

Reden aanhouden	Percentage
Aanvraag onvolledig	85%
Advies noodzakelijk van Wetenschappelijke Autoriteit, AID, politie of Douane	15%

Voor aanvragen in het kader van de Flora- en faunawet (bezitsontheffingen) is de gebruikelijke termijn uit de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het aantal aanvragen voor bezitsontheffing fluctueert afhankelijk van het uitvoeringsbeleid voor specifieke doelgroepen.

Verlening

	2007		2008*	
	<i>Goedkeuring</i>	<i>Afwijzing</i>	<i>Goedkeuring</i>	<i>Afwijzing</i>
CITES (Vergunningen en EG-certificaten)	7805 (1103)	1133	1936 (361)	351
FFW-Bezitsontheffingen (nieuwe aanvragen en mutaties)	232	70	17	1

*Aantallen in 2008 tot 1 juni 2008

Toelichting CITES

Invoer, uitvoer of wederuitvoer van bedreigde (dier- en) plantensoorten naar landen buiten de Europese Unie is alleen mogelijk op basis van respectievelijk een CITES-invoervergunning, uitvoervergunning, wederuitvoercertificaat of EU-certificaat. Het CITES-bureau van Dienst Regelingen geeft deze vergunningen af. Het genoemde aantal is het aantal vergunningen plus het aantal certificaten. Tussen haakjes staat het aantal bijlagen bij het verleende certificaat genoemd. Op een bijlage mogen maximaal drie soorten staan.

De in de bovenstaande tabel genoemde aantallen bevatten niet 'Cites'-bijschrijvingen. Bij export van bepaalde gewassen en onder bepaalde voorwaarden mag de keuringsdienst (onder verantwoordelijkheid Plantenziektkundige Dienst) fytosanitaire certificaten met zgn. 'CITES-bijschrijving' afgeven. Het fytosanitair certificaat met deze bijschrijving geldt dan als CITES-uitvoervergunning. Het is in deze gevallen dan niet nodig om een uitvoervergunning bij het CITES-bureau aan te vragen.

Welk type documenten wordt aangevraagd?



Type CITES-document	1997 - heden	Okt 2006 – 2007
EG-certificaat	25%	40%
Invoervergunning	40%	40%
Uitvoervergunning	28%	15%
Wederuitvoervergunning	8%	5%

Stijging in EG-certificaten en daling in in- en uitvoer worden veroorzaakt door wijzigingen in de invoer van vogels (bijv. als gevolg van de AI-ban) en doordat in- en uitvoer verschuift naar nieuwe EU-Lidstaten.

Voor welke soorten (planten en dieren) zijn documenten verleend?

		2007	1997-2006
EG-Certificaten	Vogels	70%, m.n. Bijlage A gekweekt	70%
	Reptielen	20%, m.n. schildpadden gekweekt	20%
Invoervergunningen	Planten	35%, m.n. Cycas Bijlage B kunstmatig gekweekt	Meer dan 80%
	Koralen	35%, m.n. levend uit het wild afkomstig	
	Reptielen	20%, m.n. krokodillenleer Bijlage B van gekweekte alligators en kameleonnen en slangen uit wild en kweek	
Uitvoervergunningen*	Planten	45%, m.n. bloembollen uit het wild en gekweekt	Meer dan 80%
	Koralen	30%, vrijwel allen gekweekt	
	Reptielen	10%	
Wederuitvoercertificaten	Planten	50%, m.n. bloembollen uit het wild en gekweekt	Meer dan 80%
	Reptielen	25%, m.n. Alligator Bijlage B	

Ongeveer 5 % van de aanvragen wordt jaarlijks afgewezen. De belangrijkste redenen daartoe zijn:

Reden afwijzing	Percentage	Actie
Aanvraag onvolledig	66%	Terug naar aanvrager
Geen document vereist is, of omdat de situatie niet kan worden toegestaan	33%	

50% van de afwijzingen bestaat uit aanvragen voor EG-certificaten (alleen Bijlage A soorten)

40% van de afwijzingen bestaat uit aanvragen voor invoervergunningen

10% zijn afwijzingen van aanvragen voor (weder)uitvoervergunningen

Toelichting bezitsontheffingen

Het aantal verleende bezitsontheffingen vanaf 2002 is: 230. Daarvan zijn er 130 verleend voor haviken (2002 – heden); 92 voor schildpadden (okt 2006 - heden); en 9 voor biomedische instellingen (primaat onderzoek). Vanaf 2002 zijn 65 aanvragen afgewezen. De reden tot afwijzing is met name onvolledigheid van aanvragen.

In 2007 zijn in het kader van de bezitsontheffingen twee pilots uitgevoerd: schildpadhouders en biomedische instellingen. Uit de pilot 'schildpadhouders' is naar voren gekomen dat we in brede zin tegen veel knelpunten aanlopen (o.a. navenant grote lasten voor burger en LNV, de grote omvang van ontheffingsplichtige dieren, onmogelijkheid van het aantonen van legale herkomst met name voor soorten die worden verplaatst naar een zwaardere beschermingscategorie, eventuele knelpunten in de capaciteit voor opvang).

Relaties

Vanaf eind 2006 heeft het CITES-bureau aanvragen ontvangen van bijna 2.500 verschillende klanten.

Soort klant	Percentage
Commerciële bedrijven	25%
Niet-commerciële organisaties (dierentuinen)	10%
Particulieren	65%

Een kwart van alle aanvragen wordt ingediend door slechts 2% van het klantenbestand. De grote aanvragers zijn m.n. handelaren in horlogebandjes, bloembollen, aquariummateriaal (koralen) en grote vogel- of reptielenkwekers.

Bezwaar en beroep

	2007	2008*	Oorzaak
CITES (Vergunningen en EG-certificaten) incl. bestuurlijke handhaving	34	57	Alle bezwaar- en beroepschriften in 2007 zijn afgewezen, dan wel niet-ontvankelijk verklaard of ingetrokken. Reden voor het indienen van bezwaar en beroep waren hoofdzakelijk: - Bezwaar tegen afwijzing doordat er geen geldig EG-certificaat bij overdracht aanwezig was of de legale herkomst niet aangetoond kon worden. - Bezwaar tegen afwijzing van een aanvraag voor een retrospectieve invoervergunning omdat de invoervergunning vóór invoer had moeten worden aangevraagd. In 2008 was de belangrijkste reden:



			- Bezwaar tegen een fictieve weigering om tot een besluit te komen.
FFW-Bezitsontheffingen (nieuwe aanvragen en mutaties)	10	0	Redenen zijn zeer divers, maar zijn over het algemeen gerelateerd aan de knelpunten die in de pilots zijn gesignaleerd: grote lasten voor burger en LNV, de grote omvang van ontheffingsplichtige dieren, onmogelijkheid van het aantonen van legale herkomst met name voor ge-upliste (CITES-) soorten.

*Aantallen in 2008 tot 1 juni 2008

6. Toezicht en opsporing

In dit hoofdstuk worden gegevens gepresenteerd over resultaten van AID, Politie en Douane. De AID voert inspecties en grote opsporingsonderzoeken uit, levert kennis en expertise aan medehandhavers en verzorgt de coördinatie. IMT's voeren landelijke en soms internationale onderzoeken uit. RMT's voeren regionale onderzoeken uit. Douane controleert de buitengrenzen.

Douane

Het grootste aantal controles op basis van de CITES-wetgeving wordt verricht aan de buitengrenzen. De douane voert deze controles uit op basis van een risicoanalyse.

Controles Douane:

<u>Jaartal</u>	<u>Aantal controles</u>	<u>Aantal overtredingen (processen-verbaal en waarschuwingen)</u>
2005	19.669	492
2006	26.799	641

Selecte controles

Selecte controles worden verricht op basis van meldingen, tips en initiatief. De AID Groendesk is een belangrijke bron voor meldingen. De Groendesk (meldingen strafbare feiten en landelijk helpdesk) ontvangt per jaar meer dan 3.000 meldingen en vragen van burgers en medehandhavers. Hier zitten bijna 1.000 CITES meldingen en vragen in. Het overgrote deel van de overige meldingen en vragen betreft inheemse en allerlei overige zaken. De meldingen worden beoordeeld door de Groendesk. Daarbij wordt rekening gehouden met het algemene handhavingsbeleid, zodat prioriteiten gesteld kunnen worden. De Groendesk maakt een inschatting of een melding gaat over een strafbaar feit. Daarnaast stellen medehandhavers vragen over de regelgeving zelf.

Meldingen Groendesk 2006:

	Meldingen/ vragen	Controles	Resultaat		
<i>Af-handeling</i>			<i>AID</i>		<i>Naar DR, politie en Justitie</i>
<i>Document</i>			<i>Processen verbaal</i>	<i>Waarschu- wingen</i>	<i>Processen-verbaal en rapporten van bevindingen</i>
Totaal	3000	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt

waarvan CITES	1000	700	58	17	47
--------------------------	------	-----	----	----	----

De meldingen geven een zeer divers beeld met betrekking tot plant- en diersoorten: roofvogels (128), papegaaien (108), schildpadden (73), apen (28), koraal (22), TCM (7), orchideeën (19), hout (5) etc. Daarnaast geven de meldingen een trendgevoelige markt weer (bv de Harry Potter uilen).

In onderstaande tabel is weergegeven, het aantal overtredingen per jaar dat op basis van deze controles is geconstateerd. Overtredingen betreffen processen-verbaal en waarschuwingen.

Jaartal	Aantal overtredingen (processen-verbaal en waarschuwingen)
2005	129
2006	104
2007	117

A-selecte steekproeven

In 2007 is de AID samen met de Douane gestart met a-selecte steekproeven. Doel is om inzicht te verkrijgen in het nalevinggedrag van doelgroepen. Dit om prioriteiten te kunnen stellen voor selecte controles en om, door in het netwerk aanwezig te zijn, informatie te verzamelen aanvullend op marktanalyse en tactische analyses voor opsporing. Het gaat zowel om kwalitatieve informatie (wat voor soort overtredingen, modus operandi e.d.) als om kwantitatieve informatie (nalevingpercentages).

Bij het samenstellen van a-selecte steekproeven is gebruik gemaakt van databases CITES bureau, internetadvertenties en vluchtgegevens Douane. Totaal zijn ongeveer 150 adressen en twee reptielenbeurzen bezocht.

Resultaten a-selecte steekproeven:

Doelgroepen en soorten	Aantal controles	Aantal geconstateerde overtredingen (en waarschuwingen)	Percentage van totaal (%)
Internet	19	2	10
CITES hout	3	3	100
Handelaren in beschermde uithemse soorten	60	6	10
Passagiers en cargo	44	0	0
Reptielenbeurzen	14	2	11

Opsporing (AID en Politie)

Het Dienstonderdeel opsporing (DO) van de AID en de IMT's en RMT's van de politie voeren zelfstandig of gezamenlijk opsporingsonderzoeken uit. Veelal vindt er bij voorbaat een selectieoverleg plaats met het FP om prioriteiten te stellen in onderzoeken.

DO verzamelt alle informatie over grotere onderzoeken (infodesk) in Nederland en alle fraudesignalen: de zogenaamde regiefunctie. In samenwerking met politie en justitie wordt die informatie gebruikt om nieuwe onderzoeken op te starten. In 2005, 2006, en 2007 zijn door AID en politie in totaal 18, 10 en 47 natuuronderzoeken al of niet gezamenlijk opgezet. Dit betrof zowel opsporingsonderzoeken naar inheemse en/of uitheemse soorten. In een aantal zaken betreft het rechtshulpverzoeken uit bijvoorbeeld Noord-Amerika of Oost-Europa.

Onderzoeken in beeld:

Jaartal	Aantal (gezamenlijke) opsporingsonderzoeken			
	<i>Totaal</i>	<i>Inheems</i>	<i>Uitheems</i>	<i>Inheems en uitheems</i>
2005	18	4	12	2
2006	10	3	4	3
2007	47*	22	17	7

*De toename 2007 komt mede door verlegging van criteria, waardoor kleinere onderzoeken vanaf 80 uur nu ook meetellen, daarvoor lag het criterium op 450 uur.

Er zijn drie typen van onderzoeken:

- Marktverkenning: geeft richting aan selectie van onderzoeken, maar bevat ook analyses over vraag en aanbod van criminele markten, brengt risicofactoren in beeld en modus operandi;
- Tactische analyse: toptien van mogelijke overtredders binnen een bepaalde sector;
- Onderzoeksplannen: gericht op individuen en/of groepen van daders.

Vervolging (openbaar ministerie)

Het Functioneel Parket van het openbaar ministerie is verantwoordelijk voor de opsporing van overtredingen van de natuurwetgeving (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet) en de vervolging daarvan. Meer dan de helft van de flora- en faunazaken die het Functioneel Parket jaarlijks afhandelt heeft betrekking op overtredingen van artikel 13 eerste lid onder a Flora- en faunawet (dit artikel verbiedt de handel in beschermde in- en uitheemse dier- en plantensoorten). Daarnaast ziet het FP veel processen-verbaal voor overtreding van artikel 8 tot en met 12 binnenkomen (de algemene verbodsbepalingen betrekking hebbend op handelingen met beschermde dier- en plantensoorten). Andere bepalingen uit de Flora- en faunawet die relatief veel overtreden worden zijn artikel 15 (het gebruik van verboden vangmiddelen), artikel 53 (jacht) en artikel 16 derde lid (verplichting te verhinderen dat een huisdier in het veld dieren opspoort, doodt, verwondt etc).



De instroom en afdoening van zaken betrekking hebbend op de illegale handel in beschermde in- en uitheemse dier- en plantensoorten laat het volgende beeld zien. Jaarlijks komen bij het FP tussen de 450 en 500 processen-verbaal voor overtreding van artikel 13 eerste lid onder a binnen. In 2006 waren dit er 499, in 2007 490.

Jaartal	Aantal processen-verbaal
2006	499
2007	490

* Aangezien de processen-verbaal die worden opgemaakt voor artikel 13 eerste lid onder a Flora- en faunawet in het bedrijfsprocessensysteem van het Functioneel Parket worden ingeboekt op wetsartikel, is het niet mogelijk om aan te geven op welke dier- en/of plantensoorten de overtreding betrekking had.

Deze processen-verbaal zijn afkomstig van de AID Inspecties, AID Dienstonderdeel Opsporing, de regionale en interregionale milieuteams van de politie, en de Douane. Iets meer dan de helft van de processen-verbaal wordt afgedaan door een transactie aan te bieden aan de verdachte (meestal particulieren die een geringe overtreding gepleegd hebben). Zaken tegen personen die welbewust, stelselmatig en structureel illegaal handelen in beschermde dier- en plantensoorten worden daarentegen gedagvaard. In verreweg het grootste deel van de zaken die worden gedagvaard, legt de rechter een geldboete op, vaak in combinatie met onttrekking aan het verkeer van de in beslag genomen dieren en/of planten, vangmiddelen, en dergelijke. In enkele gevallen wordt een (voorwaardelijke) gevangenisstraf opgelegd.

Internet(recherche) door Dienstonderdeel Opsporing en Groendesk

Er is op internet veel handel in CITES-soorten. Veel handel is legaal (bijvoorbeeld antieke voorwerpen zoals koraal). Echter, er zijn ook oplichters aan het werk. Deze vorm van illegale handel vraagt speciale opsporingsmethoden om binnen te komen in afgeschermd chatrooms.

De AID Groendesk vraagt providers advertenties die betrekking hebben op strafbare feiten te verwijderen. Daaraan wordt gevolg gegeven. Daarnaast overleggen providers met de CITES management autoriteit en stellen vragen aan de Groendesk over hoe de naleving van CITES-regelgeving kan worden bevorderd. LNV ontwikkelt mede daarvoor een goede database, waarin burgers gemakkelijk kunnen nagaan of een bepaalde soort beschermd is. Dit in samenwerking met de providers.

7. Inbeslagnames

Het onderdeel IBG van de Dienst Regelingen is verantwoordelijk voor de opvang en opslag van in beslaggenomen dier- en plantensoorten. Hierbij wordt geen direct onderscheid gemaakt op basis van welke wetgeving soorten in beslag worden genomen. De cijfers van CITES zullen in onderstaande tabel voornamelijk liggen in de Categorieën: DUD, DUL, PUD en PUL.



Inbeslagnames IBG:

	DID	DIL	DUD	DUL	PUD*	PUL**	PID	PIL	Totalen
aantal deponeringen	9	153	405	46	203	47	0	0	863
aantal stuks	20	2865	6045	1941	283177	19377	0	0	313425

* Het aantal stuks van PUD is voornamelijk veroorzaakt door 1 grote zaak van 281.355 stukjes hout en kisten.

**Het aantal stuks van PUL is voornamelijk veroorzaakt door 4 grote zaken van Cactussen (9523+3290), Orchideeën (2234) en Cycas (3080)

Verklaring afkortingen:

- DID Dieren Inheems Dood
- DIL Dieren Inheems Levend
- DUD Dieren uitheems Dood
- DUL Dieren Uitheems Levend
- PUD Planten Uitheems Dood
- PUL Planten Uitheems Levend
- PID Planten Inheems Dood
- PIL Planten Inheems Levend

8. Voorbeelden uit de praktijk van politie, AID en Douane

Algemeen:

Jaartal	Voorbeelden uit praktijk
2005	<ul style="list-style-type: none"> • ivoor, geprepareerde vogels op verzamelaarsbeurs • 1600 kilo kaviaar • 8 slagstanden en 22 poten van de Afrikaanse olifant in Schiphol
2006	<ul style="list-style-type: none"> • woestijnvos (Fennek) • 5 giftig vogelspinnen • groene meerkat op Schiphol • 2 poema's en 1 doodshoofdaapje • 5 Steller zeearenden
2007	<ul style="list-style-type: none"> • 22 roofvogels uit Duitsland, België en Engeland
2008	<ul style="list-style-type: none"> • 25 leguanen en 5 brilkaaimannen • 88 Surinaamse zangvogels • 3 Asherakatten

Primaten:

Jaartal	Aantal inbeslaggenomen primaten
2003	5
2004	6
2005	9
2006	3



2007	1
------	---